

Milé sestry a bratia, matičiari!

Ak k Vám v týchto a nasledujúcich dňoch zavíta hlavný kortéš Hanúska, či iní členovia „suity“, nebuďte zaskočení a nestrápnite sa svojou príznačnou slovenskou pokorou. Privítajte ho v kroji chlebom a soľou, hudba stačí aj reprodukovaná.

O výsledku volieb je podľa nich už síce rozhodnuté, na to majú „svojich ľudí“, ale nič netreba ponechať na náhodu. Čo keby sa nebudaj dostala v programe diskusia pred volebný akt, alebo by sa čas pre jedného diskutéra stanovil na 10 minút? Pohroma. Takáto náhoda je nepredstaviteľná i neprijateľná. Prax agresívnych „náhončích“ z predošlých volieb sa osvedčila. Aj prax z posledných parlamentných volieb potvrdila dobrotivosť a dôverčivosť nášho nenáročného voliča. Nasledujúce volebné obdobie potom vzniká príležitosť preukázať svoju rozhladenosť a statočnosť. Janko Král tejto nie náhodnej téme venoval desiatky priliehavých veršov. Poznáme ich. Platia, a aj keď občas nezaberajú, strach inšpiruje predátorov.

*Preto práve po okolných dedinách je veľký strach,  
Nik nestrčí nos von z diery, čo by hneďky horel dach...*

(Janko Král: Zakliata panna..)

Pripravte sa aj na to, že Vám kortéš povie: Vaše zasadanie je tak či tak neprávoplatné, Vaše návrhy na kandidátov sú neregulárne a vy všetci môžete byť vlastne šťastní a ďakovať súčasnému úzkemu vedeniu MS za to, že ešte vôbec existujete. Ja hlupák som si za dlhé desaťročia svojho členstva ani neuvedomoval, že mám byť šťastný či nešťastný. Nebudeme sa zaoberať otázkou, kto spôsobil tento neutešený stav. A nespôsobil ho veru nikto zvonka. Tí kopali a kopú len toľko, čo si môžu dovoliť. Je vraj „ťažká doba“. Tým našim slávnym predkom bolo sveta žiť v 19. i v 20. storočí. Hromy divo bili a blesky blýskali a oni stavali pevné, žulové fundamenty a my sa krvopotne musíme rozhodovať, aké odtiene použijeme pri maľovaní matičných svetlíc duchovne impozantnej budovy, ktorú by sme mali nazvať sakrálnou.

Dovolím si otázku: Akej kontrole podliehalo vedenie MS? Dozorný výbor nebol rešpektovaný, presvedčil som sa o tom osobne, napokon môže o tom vypovedať aj každý člen DV MS. S kým sa radilo v problémových situáciách (v „ťažkej dobe“) vedenie MS? Ak si myslíte, že radou starších - Prezidiom MS, ste na omyle. V rozpore so štatútom sa konalo zasadanie Prezídia MS raz za celé volebné obdobie, a aj jeho závery malo vedenie MS v ľavej zadnej. Kultúrna osobnosť, či inštitúcia by mala zákonite odpovedať na žiadosti, pripomienky, prejavy svojich členov, v Matici slovenskej je to však pojem neznámy. Nie je to urážka p. biskupa Judáka, Filu, J. Bindera, Švihela a ostatných? Natíska sa rada: Zrušte, pán predseda aj Prezídium, aj Dozorný výbor MS. Reálne už nefungujú a po Vašom zglajchšaltovaní už zaručene svoju funkciu plniť nebudú.

Ak by ste sa milí matičiari, opovážili aspoň nevôľou skriviť tvár, nasledujú osvedčené sofistické vyhrážky v právnickej hantýrke, až kým nezačnete váhať, alebo znechutení odídete.

Mám prečítanú históriu našej maticčky a nikde som sa nedozvedel, akých „hajčošov“ rozposielal po vidieku Slovenska dobrák Štefan Moyzes, ktorý bol mimochodom dávno pred prvými voľbami jednou z najväčších slovenských autorít a pripomínam: rešpektovali ho aj neprajníci nášho národa. Pre svoje zviditeľnenie sa netelefonoval horúčkovo za matičné peniaze, nevyvážal sa autami matickej Neografie, nevyhrážal sa zamestnancom ani bežným maticiarom, neplýtvával časom a energiou duševnou i materiálnou, nezneužíval matičné prostriedky a aktivity, v predvolebných kortešačkách. Viem len toľko, že česť a svedomie, láska k národu a zodpovednosť za vývoj národa mu nedovoľovala odmietnuť p o n ú k n u t ú (nie vynútenú a vyhrozenú) funkciu. Veď, povedzme si na rovinu, keby tá funkcia a status boli také zlé, ako sa nás snažia presvedčiť, nikto by sa tak zúrivo, často do viacerých

pozícií naraz, určite nehnať. V Neografii a matičných spoločnostiach by sme nekrachovali vďaka zastúpeniu súčasného a bývalého „špecifického“ kinder-manažmentu bez odbornosti a morálky. To, že sa nedokážu porovnateľne zamestnať nikde inde ich ešte neoprávňuje robiť nám verejnú hanbu a oberať nás o prostriedky, ktoré by inak mohli byť využité pre matičné účely. Sme slušní ľudia a nebudeme to rozoberať.

Tragédiou je, že vedenie MS používa metodickú príručku diktátorov a agresívnych politických štátostrán.

Po 17. novembri 1989 som napísal tieto verše:

*Dnes pre mnohých akrobatov je len vecou hravou  
posadiť sa vyššie zadkom, než dosiahnu hlavou.*

Teraz sa mi priam vnútilo takéto dvojveršie:

*Dnes nám iná šálka kávy podozrenie budí:  
V hlave by aj čosi bolo, no chýba im v hrudi.*

Mám už na chrbte dosť krížikov a asi polstoročie som aktívnym členom Matice slovenskej. Som presvedčený o tom, že za súčasný marasmus v MS môže v najväčšej miere jej roztrieštenosť. Keby sme poznali našu literárnu klasiku, nemohli by nám uniknúť naliehavé verše Hviezdoslava:

*K ľudu, mládež, viň sa k nemu, pristaň každej vo potrebe,  
aby bolo lepšie jemu, aby bolo lepšie tebe.*

Pretrhnúť generačnú kontinuitu môže iba hlupák a zlý človek. V rodine, v spolku, národe. Nebolo by prospešné rozčleniť Maticu na dve sociálne skupiny, na vzdelaných s titulmi a bez nich, ženy a mužov, evanjelikov a katolíkov, západniarov a východniarov....?

Zdalo sa mi, že MS je jednota milovníkov slovenského národa, a akékoľvek participácie sú škodlivé. Mladí sa majú vzdať duchovného dedičstva? To husiti zabíjali po porážke križiakov ich kone, hlupáci. To dobré rozumný tvor preberá a na tom stavia. Samotné rozdelenie na mladú (špecifickú) a starú Maticu prezrádza síce entuziazmus, ale zároveň aj ničujúcu neskúsenosť. Pre progresívny vývoj je kontinuita nevyhnutne potrebná. Zákonite! Vekom obmedzená možnosť vstupu do (hlavne týmto „špecifického“) záujmového odboru je v celej matičnej histórii do neba volajúca nehoráznosť! Podobne aj právna subjektivita ich „pododborov, nehanebne podsunutá do stanov MS s jediným účelom - získať hlasy na valnom zhromaždení pre tých, ktorých zneužili pre svoje priehľadné ciele „špecifickí“, by nemala ostať bez zjednaného okamžitej nápravy!

Otvorene protestujem proti potláčaniu demokracie čitateľnými a nechutnými násilnosťami. Som rozhodne proti tomu, aby MS bola účasťníckou spoločnosťou, v ktorej má nadpolovičný podiel nedemokraticky vytvorená suita „našich ľudí“. Podľa mojich predstáv predseda MS a jej čelní funkcionári musia byť schopní stratégovia do každého času, nesmie im chýbať elementárna kultúra a úcta (aj k starším!), charisma, nasadenie a zápal v činnosti, musia rešpektovať štatút a riadiť sa ním, musia byť transparentní, spravodliví a úprimní. Ak už niekto vezme do úst také expresívne výrazy ako sú: „...budeme pokračovať v svätej práci pre národ“, nesmie to byť v rozpore s realitou, pretože ten istý autor týchto krásnych slov vzápätí niekomu sprostou nabrýzga len preto, že má iný názor, alebo sa dokonca opováži mať iného kandidáta. Nesmie vedome vytvárať z obyčajných členov MS nesvojprávne osoby, terorom umelo vytvárať svoje elektoráty, a napokon nesmie byť pre peniaze prilepený k svojej stoličke. Dajme zelenú prirodzenému, normálnemu vývoju. Ak chceme byť v spoločnosti rešpektovaní, musíme byť avantgardní a jedineční v metódach, v kultúre, máme na čo kontinuálne nadväzovať.

Súčasný vedenie Matice slovenskej, a hovorím to s plnou zodpovednosťou, nezodpovedá požiadavkám, ktoré si žiada súčasná doba. V MS by nemali byť nikdy použité slová antického filozofa:

*Hlupáci si vyberú vo voľbách spomedzi seba hlupáka najväčšieho.*

Milí matičiari, ak ste si všimli - ja Vám nepredstavujem ani v náznaku svojho kandidáta. Predkladám iba jeho vlastnosti. Neponižujte sa členstvom v „špecifických“ klanoch, nedajte si brať svojprávnosť, nenechajte sa urážať a zastrašovať, voľte podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia, máte ešte dosť času na to, aby ste si vybrali toho svojho top.

Mgr. Peter Kozolka, v. r.  
podpredseda Prezídia Matice slovenskej